

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Udrag fra 'At være eller ikke være.'

Citation: Andersen, H. C.: "At være eller ikke være", i Andersen, H. C.: *At være eller ikke være*, udg. af Erik Dal ; Mogens Brøndsted , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2001, s. 176. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-andersen07val-shoot-idm139850609128624/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: At være eller ikke være

der var en Uro, en travl Angest over Alle; Bud kom paa Bud; der meldtes, at Rigsarmeen trængte ind i *Jylland* og General *Rye* gjorde Tilbagetog.

I Byer og paa Gaarde, ogsaa her ved Skov- og Hedestrækningen tænkte Enhver paa at skaffe bort eller skjule det Bedste, de havde. I Præstegaarden samlede Sølvtøiet, selv det bekendte Hovedvandsæg lagdes hen; og udenfor Haven, ved den rynkede Pæl, blev dertil af *Bodil* og liden *Kæren* gravet et stort Hul. I Silkeborg Skov viste sig allerede fjendtlige Tropper. Forbi Præstegaarden kom Flygtninge, som meldte derom; de red afsted med Dyrer og Kobberkedler foran sig paa Hesten, mere vesterpaa.

Allerede vare *Bayrere* paa Silkeborg. *Von der Tann* sad ved Frokostbordet i Fabrikherre *Dreusens* nye Gaard nede ved Langsøen, og heelt op til Aarhus var Fjenden trængt. Ved *Nørresøede*, Byen ved Kong *Sniøs* og hans Dronnings Kjæmpegrave, havde *Danske* overrumplet *Churheserne*. Man vidste om Alt og mere end Alt; det var, som om Luften bar Efterretningerne, som om Fuglene meldte derom, som klang det i de faldende Regndraaber. Krigens Rædsler laae i Tid og Tanke; Jorden selv syntes at ryste, man hørte gjennem den Kanonerne runge; Jorden meldte om Kamp, Luften meldte derom. Ingen Breve kom mere derude fra; hvor var *Niels*, hvorledes gik det de Danske?

»Gud han raader for Lykken!«

Niels Bryde var i selve *Jylland*, i det belciredede *Fredericia*; de vidste det ikke i Præstegaarden, de hørte ikke derom. Tanke og Tale var altid om Krigen; selv fra Prædikestolen lød om den i Bøn og Fortrøstning. Det var Dage, paa hvilke Hjertet inderligt trængte til sin Gud, hvor kun i Troen var Haab og Frelse.

Udenfor, i den store Natur, gik Alt sin vante, glade Gang; den stærke Gyvel stod i Blomster og omsurredes af den travle Bi; Smaafiskene stode i Stimer i Aaløbet, og Vildanden tænkte hverken paa Jæger eller Skud. Kun gjennem Menneskets Sind og Tanke gik de tunge Prøvelsens Dage; men ogsaa de havde deres Velsignelse, sagde den gamle Præst og talte om, hvorledes *Holger Danske* var vaagnet i det hele Folk, hvorledes alle de smaa, sne-

verhjørte Traade vare bristede, og kun een Tanke, Sammenhold i Kjærlighed til Fædrelandet, løftede dem Alle. Smaaligheden faldt bort, store og skønne Handlinger lyste, og for Menneskets Forstand prædikede Tidens Kamp og Rørelse, at kun Gud alene raader.

Bodil tænkte saa inderligt, saa kjærligt paa Broderen, hvor han saa maatte være; en Troens Skole vilde disse Aaringer og Dage blive ham. Paa Valpladsen og i Lazarethet, hvor i Bevidsthed en Sjæl drog bort, fornåm han i Alvorets største Stund Forvisningen om et evigt Liv i Christus. Ungdommens lette Sind og Leg med det Hellige vilde fordunste; Broderen vilde gennem disse tunge Dage komme til Erkjendelse, Gud vilde lade sin Naade lyse over ham.

Fredericia havde udholdt en lang Beleiring, enkelte Huse og hele Gader vare der afbrændte, Mennesker lemlæstede og døde; nu rungede gennem Landet om det vundne Slag:

«Seirens Engel fløi over Ø
Med Høisang om Danskens Mod;
Han sang om herlig Stordaad:
Men hans Vinger drypped af Blod.»*)

Til Præstegaarden kom Brev fra *Niels Bryde*; ikke til *Bodil*, men til «vor Faders», og hun var saa inderlig glad derved; det var et Tilnærmelses-Skridt, det første. I faa Ord var meldt den dyrkjæbte herlige Seir; men General *Rye* var faldet; tappre Mænd havde med Liv og Blod bragt Danmark nyt Fodfæste paa dets retfærdige Grund, styrket dets Mod og Sammenhold.

Snart lød ogsaa til Præstegaarden om Freds-Underhandlinger; da vilde maaskee *Niels Bryde* komme her, om kun nogle Dage. Der lød om Vaabenstilstanden, – han kom ikke; og ved Vinterquartæret laae han i Fyen. Vi følge ham ikke derhen, vi følge ham ikke selv i det tredie oprullende Krigsjaar, vi blive paa Heden hos *Bodil* og med hende fornemme om Svenskernes Komme, et Værn i det Slesvigske mod Fjendens Fremtrængen; vi fornemme

*) B. S. Ingemann.